

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2018/11 (Değişik İşler)

Karar Sayısı:2020/7

Karar Tarihi:25/6/2020

R.G.Tarih-Sayısı:29/7/2020-31200

DAVACI: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

DAVALI: Demokratik Genç Parti

DAVANIN KONUSU: Demokratik Genç Partinin kendiliğinden dağılma hâlinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesi talebidir.

I. DAVANIN GEREKÇESİ

Demokratik Genç Parti, kuruluşuna dair bildiri ve eklerini 8/6/2016 tarihinde İçişleri Bakanlığına vermek suretiyle 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 8. maddesine göre tüzel kişilik kazanmıştır. İlk büyük kongresini süresinde yapmayan ve zorunlu organlarını oluşturmayan Parti hakkında, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca 10/10/2018 tarihinde düzenlenen iddianame ile kendiliğinden dağılma hâlinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesi talep edilmektedir.

II. İDDİANAME

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 10/10/2018 tarihli ve 2018/51047475/485 sayılı iddianamesinin ilgili bölümleri şöyledir:

“2820 sayılı Yasanın 121. maddesinin atfı nedeni ile, derneklerin sona erme hallerini düzenleyen 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 87. maddesinin 2. bendi uyarınca “İlk genel kurul toplantısının kanunda öngörülen sürede yapılmamış ve zorunlu organların oluşturulmamış olması” kendiliğinden sona erme hallerinden biridir.

...

Davalı Demokratik Genç Partinin 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 14. maddesinin 7. fıkrasının son cümlesi ve 121. maddesi ile Dernekler Yasasının 36. maddesi yollamasıyla Türk Medeni Yasasının 87. maddesinin 2. bendi uyarınca ilk büyük kongresini süresinde yapmaması ve zorunlu organlarını oluşturmaması nedeni ile kendiliğinden dağılma halinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesi iddia ve talep olunur.”

III. İNCELEME

1. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının iddianamesi, Raportör Burak FIRAT tarafından hazırlanan rapor, ilgili Anayasa ve kanun hükümleri, bunların gerekçeleri ile diğer belgeler okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Demokratik Genç Partinin süresi içinde ilk büyük kongresini yapmadığını ve zorunlu organlarını oluşturmadığını ileri sürerek kendiliğinden dağılma hâlinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

3. Anayasa Mahkemesinin 16/11/2018 tarihli ve 33787353/2018/11 (D. İş)/622 sayılı savunma isteyen yazısının tebligatı, bildirilen Parti adresinde Parti ile organik bağı bulunmayan bir kişinin ikamet ediyor olması nedeniyle 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 28., 29. ve 31. maddelerine göre yapılmıştır. Parti süresi içinde herhangi bir savunma yapmamıştır.

4. 2820 sayılı Kanun'un 14. maddesinin birinci fıkrasında siyasi partinin en yüksek organının büyük kongre olduğu, yedinci fıkrasında ilk büyük kongrenin partinin tüzel kişilik kazanmasından başlayarak iki yıl içinde toplanması gerektiği belirtilmiştir.

5. Anılan madde uyarınca gerekli kuruluş bildirisi ve eklerini 8/6/2016 tarihinde İçişleri Bakanlığına vererek Kanun'un 8. maddesine göre tüzel kişilik kazanmış bulunan Partinin bu tarihten itibaren iki yıl içinde ilk büyük kongresini toplaması ve zorunlu organlarını oluşturması gerekmektedir.

6. Kanun'un 121. maddesinin birinci fıkrasında "*Türk Kanunu Medenîsi ile Dernekler Kanununun ve dernekler hakkında uygulanan diğer kanunların bu kanuna aykırı olmayan hükümleri, siyâsî partiler hakkında da uygulanır.*" denilmektedir. 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 87. maddesinde kuruluş amacının gerçekleşmesinin imkânsız hâle gelmesi, ilk genel kurul toplantısının kanunda öngörülen sürede yapılmaması ve zorunlu organlarının oluşturulmaması, tüzük gereğince yönetim kurulunun oluşturulmasının imkânsız hâle gelmesi ve olağan genel kurul toplantısının iki defa üst üste yapılmaması gibi durumlar derneğin kendiliğinden sona erme nedenleri olarak sayılmıştır.

7. Açıklanan nedenlerle 8/6/2016 tarihinde tüzel kişilik kazanan ve ilk büyük kongresini süresinde yapmayan Partinin hukuki varlığının sona erdiğinin tespiti gerekir.

8. Öte yandan 2820 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasında "*Kapanan bir siyasi partinin malları, büyük kongre toplanma yeter sayısının salt çoğunluğunun oyu ile alacağı bir karar üzerine, bir diğer siyasi partiye veya başka bir parti ile birleşmek için kapanma kararı alınmışsa, birleşeceği partiye, ilgili partinin de kabul etmesi şartıyla devredilebilir. Aksi halde kapanan siyasi parti malları Hazineye geçer.*" denilmektedir. Bu itibarla tüzel kişiliği sona eren Partinin mallarının Hazineye geçmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

A. Demokratik Genç Partinin 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 121. maddesinin yollamasıyla 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu'nun 87. maddesi gereğince dağılmış sayılarak hukuki varlığının sona erdiğine,

B. Partinin tüm mallarının 2820 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Hazineye geçmesine,

C. Gereğinin yerine getirilmesi için karar örneğinin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine,

25/6/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Hasan Tahsin GÖKCAN

Başkanvekili
Kadir ÖZKAYA

Esas Sayısı:2018/11 (Değişik İşler)

Karar Sayısı:2020/7

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Muammer TOPAL

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Rıdvan GÜLEÇ

Üye

Recai AKYEL

Üye

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye

Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye

Selahaddin MENTEŞ

Üye

Basri BAĞCI